

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Bladins förskolor, inom Stiftelsen Bladins

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslagen anger.

Typ av styrdokument: Riktlinjer

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2025-07-04

Dokumentansvarig: Rektor

Gäller för: Bladins förskolor

Giltighetstid: Verksamhetsår 25/26

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Vision

Bladins förskolors mål är att erbjuda en förskola som är trygg och lärorik för våra barn och pedagoger. Vårdnadshavare ska känna sig trygga med att lämna sina barn till oss dagligen. För oss är det betydelsefullt att samtliga barn på förskolan kan utvecklas och lära sig enligt egna förutsättningar. Vi medarbetare vill uppnå ett öppet klimat där barnen kan känna att de får uttrycka sig och få tycka till om förskolan. Vårt arbete är målinriktat för att motverka kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på förskolan.

Värdegrund

Bladins förskolor grundar sig i demokratins grundprinciper.

Förskolan ska präglas av omsorg för individens välbefinnande och utveckling.

Samtliga medarbetare ska främja människans egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

På förskolan ska ingen utsättas för kränkning och diskriminering.

Förskolan ska se till att samtliga barn har möjlighet utifrån ålder och mognad, vara delaktiga i beslut samt att barns åsikter och värderingar ska synliggöras.

1. Läroplanen, Lpfö 18	4
2. Samverkan och förankring av planen	7
3. Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande och förebyggande arbete	9
4. Främjande och förebyggande arbete under året 2024-2025	10
5. Kartläggning	12
6. Mål för läsåret 2025/2026	13

1. Läroplanen, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö18, 2018

“Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling”

Normer och värden, Lpfö18, 2018

Lagar och definitioner

likabehandlingsarbetet regleras med hjälp av :

Diskrimineringslagen(2009:567) samt Skollagen (1985:1 100)

Årligen ska förskolan upprätta en likabehandlingsplan enligt 3 kap 16§ Diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt 14 kap 8§ Skollagen. Planerna kan sammanföras till en om innehållet uppfyller lagarnas krav.

Begreppsförklaring i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionens syfte är att garantera alla barn sina mänskliga rättigheter. I artikel 2 står det att: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. Detta anser vi vara en viktig utgångspunkt för vår PDK.

Kränkande behandling

I skollagen definieras kränkande behandling som ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Både diskriminering och kränkande behandling är förbjudet i förskolor, skolor och andra verksamheter som lyder under skollagen (6 kap 3§).

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn i förskolan. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar. En kränkning kan även vara av utfrysning eller hot. Bedömningen av vad som är en kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Exempel: nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande, slag, sparkar, utfrysning, hot, mobbning.

Källa: Skolverket

Diskriminering

Diskriminering regleras i diskrimineringslagen. Förenklat är diskriminering att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Exempel: Vilket kön hen känner sig i; kläder, frisyren, ateism, islam, judendom, allergi, synskada

Trakasserier och sexuella trakasserier

Om ett barn anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen gäller samma regler för förskolepersonalens respektive rektors anmälningsskyldighet som när det gäller upplevd kränkande behandling.

Exempel: viss sorts beröring, tafsning, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade

Källor: 6 kapitlet 3 och 10 §§ skollagen och 1 kapitlet 4 § diskrimineringslagen

Definitioner om fysiska personer

Barn: den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet enligt Skollagen.

Personal: anställda och uppdragstagare i verksamheten i förskolan enligt Skollagen.

Huvudman: den som är huvudman för förskolan enligt Skollagen.

Hedersrelaterat våld och förtryck

kan ske:

- Genom hot, tvång och våld med syfte att begränsa en persons handlingsutrymme för att upprätthålla gruppens heder.
- Genom att sanktionerat eller kollektivt utöva hedersrelaterat våld och förtryck. Detta kan innebära att en hel familj, släkt, grupp eller en församling kan medverka till och ställa sig bakom hot, tvång, våld och förtryck.

Vem kan vara utsatt:

- I stor utsträckning utsätts flickor för hedersrelaterat våld och förtryck, men även pojkar kan vara utsatta.
- Pojkar kan få en central roll i att kontrollera kvinnliga gruppmedlemmars beteende. Det är viktigt att även se denna utsatthet när de (pojkar) tvingas ta en sådan roll då det påverkar deras eget livsutrymme.

- Hedersrelaterat våld och förtryck utförs ofta kollektivt och kan bidra till att gränserna mellan den som utsätts och den som har rollen som förövare kan suddas ut. De som själva medverkar till våldet kan samtidigt själva vara utsatta.
- HBTQIA+ personer benämns ofta som en särskilt utsatt grupp.

Källa: Skolverket

2. Samverkan och förankring av planen

Kommunikation och förankring

Planen mot kränkande behandling och diskriminering (PDK) förankras och kommuniceras till all personal på förskolan när planen är färdigställd.

Personalen diskuterar årets PDK, inklusive normer och värden samt olika dilemman relaterade till PDK:s grundprinciper. De utvärderar och föreslår nya mål för nästa års PDK baserat på den gemensamma utvärderingen.

Vårdnadshavare informeras och bjuds in till dialog kring planen i samband med föräldramöten, föräldraforum, TYRA, samt vid enskilda samtal med ansvarig pedagog.

PDK förankras och diskuteras med barnen genom kontinuerligt arbete med innehållet och värdegrunden som beskrivs i läroplanen för förskolan. Barnen får möjlighet att uttrycka sig utifrån sina förutsättningar. Pedagogerna arbetar med att ge barnen verktyg för att själva lösa och hantera konflikter som uppstår under dagen. I de yngre barngrupperna använder pedagogerna tecknet och ordet STOPP parallellt med att lära ut verktyg som hjälper barnet att hantera konflikter.

Ansvarsfördelning

Rektorn ansvarar för att:

- Planen revideras årligen med personalen.
- Personalen arbetar enligt planen.
- Rutiner för utredningar fungerar så att förekommande kränkningar och diskriminering i förskolan dokumenteras (Draftit-anmälningar).

Personalen ansvarar för att:

- Följa PDK.
- Arbeta för att barn och medarbetare ska känna sig trygga på förskolan.
- Agera vid upptäckt av kränkande behandling eller diskriminering.
- Skyndsamt anmäla i Draftit om de upptäcker kränkning eller diskriminering.

Upptäcka, utreda, åtgärda samt dokumentera

Upptäcka sker genom att vi:

- Observerar barn.
- Är närvarande där barnen är.
- Lyssnar på barnen och tar dem på allvar.
- Intervjuar barnen.
- Är uppmärksamma på förändringar i barnens beteende.
- Har daglig kommunikation med vårdnadshavare.

Utreda gör vi genom att:

- Prata med barnen som är utsatta, förövare och andra närvarande barn.
- Prata med vårdnadshavare.
- Analysera orsakerna bakom händelsen.

Åtgärda gör vi genom att:

- Prata med inblandade barn med hjälp av frågor som "Hur kände du?", "Hur tänkte du?", "Vad kunde du ha gjort annorlunda?", och "Hur tror du att det andra barnet känner sig?"
- Ha en regelbunden dialog med vårdnadshavare för de inblandade barnen.
- Visa att pedagoger inte accepterar negativt beteende.

Dokumentation sker genom att:

- Anmälan görs skyndsamt i Drafit och följs upp under utredningen.
- Händelsen dokumenteras och samtal med deltagare i utredningen hålls.
- En skriftlig handlingsplan utförs vid behov.

3. Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande och förebyggande arbete

Med ett hälsofrämjande arbete avses att förskolan skapar en trygg miljö och förstärker respekten för allas lika värde. Arbetet riktar sig till samtliga barn och sker kontinuerligt utan särskild anledning.

Så här gör vi på vår förskola:

- Pedagogerna uppmuntrar, stöttar och vägleder barnen och är alltid närvarande i verksamheten genom att observera, lyssna och reflektera över normer och värden i barngruppen. De agerar enligt PDK när kränkningar upptäcks.
- Pedagogiskt omsorgsarbete planeras för att barnen ska känna sig trygga och sedda, både individuellt och i grupp. Barnen får möjlighet att delta i aktiviteter både enskilt och i små grupper, vilket bidrar till trygghet och trivsel.
- Under läsåret får barnen uttrycka sina tankar om förskolan, undervisningen, trivsel och trygghet genom exempelvis barnråd, trivselenkäter och trygghetsvandringar.
- På arbetsplatsträffar (APT) diskuterar pedagogerna kontinuerligt läroplanens mål och utvecklar gemensamma förhållningssätt för bemötande mellan barn och barn, barn och vuxen, samt vuxen och vuxen.
- Vårdnadshavare informeras om PDK och förskolans förebyggande arbete vid olika träffar.

Förskolans dagliga arbete ska kännetecknas av medmänsklighet och empati. All personal har ansvar för att:

- Ingripa vid fysiska eller psykiska kränkningar.
- Vara observanta på vad som sker i barnens lek.
- Värna om alla barn i förskolan.
- Möta barn och vårdnadshavare positivt vid morgonens lämning.
- Vara närvarande där barnen vistas under dagen.
- Samarbeta med vårdnadshavare.
- Alla nyanställda får en introduktion om förskolans PDK av ansvarig rektor.
- Alla medarbetare är delaktiga i arbetsgrupper och får tydlig information från ledningen.
- Årliga arbetsmiljö- och trivselenkäter genomförs, redovisas och diskuteras.
- Arbetsmiljöronder genomförs enligt årshjul och medarbetarsamtal bokas in regelbundet.

4. Främjande och förebyggande arbete under året 2024-2025

Kränkande behandling:

- Kränkningar stoppas omedelbart.
- Vårdnadshavare informeras om förskolans värdegrund och PDK.
- Medarbetare arbetar för att stärka barnens positiva självbild och sociala samspel.

Kön:

- Medarbetare granskar kritiskt normer kring kön och använder normkreativa metoder.
- Barn och personal tilltalas med namn, inte könsneutrala ord.
- Lekmaterial granskas regelbundet ur ett genusperspektiv.
- Miljön erbjuder material för alla barn oavsett kön.
- Undervisningen främjar ökad jämställdhet.
- Aktiviteter är anpassade oavsett kön, och alla barn har rätt till alla roller.

Könsidentitet/könsuttryck:

- Medarbetare undviker att tilltala barn som flicka eller pojke, använder barnets namn istället.
- Diskussioner och undervisning inkluderar olika könsidentiteter och uttryck.
- Medarbetare pratar om olika familjekonstellationer och klädstilar.
- Barnen uppmuntras att vara sig själva oavsett könsidentitet.

Etnisk tillhörighet:

- Medarbetare visar intresse för världens olika etniciteter och använder material som speglar olika kulturer.
- Undervisningen inkluderar olika länders kultur, mat, sånger och språk.

Religion eller annan trosuppfattning:

- Medarbetare har dialog om olika sätt att tro och respekterar allas rätt att bestämma över sin tro.
- Pedagogiskt material lyfter fram olika högtider och trosuppfattningar.

Funktionsnedsättning:

- Alla barn har samma rättigheter och möjligheter utifrån sina behov.
- Stöd som TAKK, bildstöd och rutiner används dagligen.
- Förskolan anpassar lokaler efter barnens behov.
- Medarbetare får kompetensutbildning vid behov.
- Alla barn inkluderas i lek och dagliga aktiviteter.

Sexuell läggning:

- Medarbetare diskuterar olika familjekonstellationer och sexuella läggningar med hjälp av litteratur.
- Personal har kunskap om olika sexuella läggningar.

Ålder:

- Varje barn får delta i gruppen och undervisningen utifrån sina behov och har inflytande över sin situation.

Hedersnormer och hedersrelaterat våld och förtryck:

- Alla medarbetare arbetar normkritiskt och normkreativt.
- Medarbetare främjar jämlikhet och motverkar stereotyper och fördomar.
- Diskussioner om hedersrelaterat våld och förtryck hålls regelbundet i mindre grupper under APT.
- Digital utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck genomförs.

5. Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- Trygghetsvandring med barnen innemiljö/utemiljö
- Daglig kontakt med barnen
- Trivselenkät görs med barnen
- Förskoleråd, matråd
- Kontinuerligt genomgång av förskolans rutiner och regler
- Vårdnadshavarens enkät
- Draftit anmälningar

I kartläggningen tar vi upp områden gällande kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning samt sexuell läggning.

Barn deltar i kartläggningen genom att:

- Trygghetsvandring: Pedagoger går runt med barnen i förskolans inne och utemiljö genom att barnen har en röd och en grön lapp som symboliserar positiv och negativ känsla - dem placerar de olika färgerna beroende hur dem känner sig vid olika delar av förskolan och sedan diskuterar pedagogerna med barnen om varför de olika färger blev placerade där de blev och hur de ser möjlighet att förändra eller bevara rätt.
- Barnen på samlingen eller i fria leken berättar, tar upp diskussioner inom PDK-s område och under året arbetar samtliga grupper med "Kompisböcker"
- Barnen svarar på olika frågor genom att markera olika figurer som är ledsen, utan något uttryck, glad .
- Barnen har matråd
- Barnen lyfter vid speciella tillfällen frågor som de vill lösa, rösta på, komma överens genom att de håller barnråd.
- Barnen får själva sätta upp regler, rutiner om deras vardagssituationer
- Vårdnadshavare svarar två gånger om året på förskolans enkät där det finns frågor bland annat om PDK.
- Draftit anmälningar görs av pedagoger som bevittnar eller misstänker att en kränkning eller diskriminering skett, anmälningarna utreds, åtgärdas och följs upp så att pedagogerna bättre kan förebygga kränkning och diskriminering på förskolan.

6. Mål för läsåret 2025/2026

Prioriterat utvecklingsmål:

All personal på Bladins förskolor arbetar för att främja barns rättigheter och motverka kränkande behandling genom delaktighet, lyhördhet och normmedvetna arbetsätt.

Utvecklingsprocesser:

1. Alla barn ska ges möjlighet att förstå sina rättigheter, uttrycka sina upplevelser och bli lyssnade på i arbetet mot kränkande behandling.

Förväntad effekt:

- Barnen blir mer medvetna om sina rättigheter och hur man är en bra kompis.
- Personal får syn på maktrelationer och barns perspektiv i olika sammanhang.
- Kränkande behandling kan upptäckas i tidigare skede.

Åtgärder:

- Använda barnintervjuer, observationer och reflektionsstunder i barngrupp.
- Introducera barnvänliga verktyg för att prata om känslor, rättvisa och vänskap.
- Reflektera på APT över barnens uttryck och hur det påverkar arbetet.

2. Förskolan utformar fysiska och sociala lärmiljöer som aktivt utmanar könsstereotyper och främjar allas lika värde.

Förväntad effekt:

- Material, böcker och miljöer speglar mångfald och utmanar traditionella könsroller.
- Barn får större valfrihet och trygghet i sina identiteter och uttryck.
- Pedagoger granskar sina egna handlingar och förhållningssätt för att skapa en mer öppen och inkluderande verksamhet.

Åtgärder:

- Inventering av miljö och material utifrån ett normkritiskt perspektiv.
- Fortbildning/workshop om normer och inkluderande pedagogik.
- Kollegial handledning i arbetslaget utifrån observationer i miljön.

3. Alla medarbetare arbetar med att förebygga hedersrelaterat våld genom att stärka barnets rätt till identitet, självbestämmande och uttryck.

Förväntad effekt:

- Ökad trygghet hos barn att uttrycka sina känslor, intressen och önskningar.
- Personal får verktyg för att förebygga i tid – inte bara agera när problem redan uppstått.
- Samtalsklimatet förbättras – barn vågar tala om känsliga ämnen.

Åtgärder:

- Användning av barnböcker och samtalskort för att prata om identitet, val och känslor.
- Undervisning kring barns rättigheter (kopplat till barnkonventionen).
- Analys av pedagogiska situationer utifrån risk för kontroll och begränsning.